

Nr 173.

Av herr Nilsson i Linnås, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående viss ändring i lagen om indragning till statsverket och avskrivning av prästerskapets tionde samt om ersättning därför.

Enligt lag om indragning till statsverket och avskrivning av prästerskapets tionde samt om ersättning därför den 9 december 1910 skall, på sätt lagen föreskriver, på grund av under tilländalupna regleringsperiod gällande löneresolution, för varje pastorat utgående tionde och avgifter, under en övergångstid av tjugo år från regleringsperiodens slut indragas till statsverket. I praktiken kommer detta att ställa sig så, att sedan den nya regleringen inom ett visst pastorat trätt i kraft, kommer den *egentliga prästlönen* att utgå med högst sex öre per fyrk, men dessutom skall under tjugo år utbetalas en ersättning till statsverket för de indragna avgifterna, vilken kommer att utgöra under de första tio åren omkring 60 %, under följande fem år 40 %, och de sista fem åren 20 % av den förut utgående prästlönen.

Under den regleringsperiod som nu nalkas sitt slut har prästlönen i olika pastorat utgått efter synnerligen olika grunder, beroende på olika förhållanden vid periodens början. Såsom exempel på en sådan reglering följer i form av bilaga till motionen en avskrift av löneresolutionen för Långaryds pastorat i Jönköpings län. Av densamma framgår att lönen till prästerskapet skulle bland annat utgå, »för utjordar, frälseräntor, kvarnar och annan fastighet årligen med en femtedels procent av nästföregående

års bevilningstaxeringsvärde», samt att »en var, som äger beskattningsbar inkomst av kapital eller arbete betalar likaledes en femtedels procent av nästföregående årets till allmän bevilning uppskattade inkomst». Denna beräkningsgrund verkar så, att t. ex. en person som har ett hus som är taxerat till 5,000 kronor får erlægga lika stor prästlön som en granne, vilken under året åtnjutit en *kontant inkomst* med samma belopp, och detta oavsett om skuld finnes å huset eller icke. Ett annat exempel: En industriel anläggning är taxerad till 100,000 kronor, men drives med förlust; på platsen finnes en enskild person som åtnjuter 100,000 kronor i kontant inkomst, men båda få betala lika prästlön.

Under den nu snart tilländagångna regleringsperioden har man visserligen varit missbelåten med grunden för prästerskapets avlöning i allmänhet, och ej minst i denna del, ehuru detta egentligen varit en följd av den fortgående utvecklingen. Man har dock trots att rättelse kom att ske vid löneperiodens slut. I denna tro mottogs också den nya löneregleringen med stor tillfredsställelse, men allt efter som den kommer i tillämpning och erfarenhet vinnes om detta övergångsstadgande blir säkerligen stämningen en helt annan i de pastorat, där lönen utgår efter liknande grund. Att en ändring i detta förhållande bör genomföras är väl ganska uppenbart.

Detta skattesystem verkar också synnerligen ojämnt emellan de olika pastoraten, beroende dels på att synnerligen olika principer tillämpats vid löneresolutionernas upprättande, och dels därpå att skatteobjekten t. o. m. i mycket närliggande orter förete stor olikhet. Med anledning härav bör även i detta avseende en utjämning ske.

Jag inser att stora ekonomiska svårigheter möta då det gäller att nu göra en ändring i denna lag, men å andra sidan får man ej förbise att krafvet på en sådan förr eller senare, ganska allmänt och med stor kraft kommer att göra sig gällande. Under sådant förhållande anser jag det vara välbetänkt att riksdagen redan nu bringar frågan under Kungl. Maj:ts prövning.

På grund av vad jag sålunda anfört tillåter jag mig vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning i syfte att ändring må kunna ske i lagen om indragning till statsverket av prästerskapets tionde samt om ersättning därför den 9 december 1910, för erhållande av jämnare grund för

skattskyldigheten under däri stadgad övergångstid; ävensom att Kungl. Maj:t därefter må för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 27 januari 1916.

Bernhard Nilsson.

I motionen instämma:

J. A. Jonsson.

Per Gabrielsson.

C. O. Johanson.

E. Räf.

Bilaga.

Kungl. Maj:ts nådiga resolution i anledning av ett utav vederbörande nämnd den 23 februari 1865 upprättat förslag till löneroglering för prästerskapet i Långaryds och Färgaryds församlingars pastorat av Vexjö stift och Jönköpings län över vilket förslag — — — — —

Given Stockholms slott den 13 april 1865.

Kungl. Maj:t har detta ärende i övervägande tagit och vill härmed i nåder förordna som följer.

§ 1. Av hemmanen utgår till prästerskapet årligen niohundra-tjugo kubikfot spannmål, hälften råg och hälften korn, åtta centner femton skålpund smör samt femhundratio riksdaler, vilka avgifter fördelas på hemmanen efter de dem för 1865 åsatta bevillningstaxeringsvärden.

§ 2. För utjordar, frälseräntor, kvarnar och annan fastighet erlägges årligen en femtedels procent av nästföregående årets bevillningstaxerings värde. En var, som äger beskattningsbar inkomst av kapital eller arbete betalar likaledes en femtedels procent av nästföregående året till allmän bevillning uppskattade inkomst, dock ej mindre än en riksdaler femtio öre.

§ 3. I övrigt betalar årligen en var av nedannämnda personer: Soldater lösen för ett mansdagsverke efter markegångspris med undantag av de år då de äro utöver fyra månader till tjänstgöring kommenderade, jordtorpare femtio öre samt backstugusittare, inbysesfolk och deras vederlikar trettio-tre öre. Varförutom

var och en som uppnått aderton års ålder, utfattige och indelta krigsmakten undantagna, årligen erlægga man tjugo öre, kvinna tio öre.

§ 4. Utav förenämnda löneförmåner erhåller komminister, vilken skall hava såsom bostads boställe stambemmanet $\frac{3}{8}$ mantal lilla Färgaryd, tvåhundra femti kbft spannmål, hälften råg och hälften korn, två och en halv centner smör och tvåhundra sextio fem riksdaler, och kyrkoherden, vilken innehar pastorsbostället $\frac{3}{4}$ mantal Nås, vilka i författningsenlig ordning skola utarrenderas, och fortfarande äger uppbära 59 kbft 5 knr vederlagsspannmål, bekommer resten.

§ 5. Mot erläggande av nu stadgade löneavgifter skall all betalning till prästerskapet för särskilda tjänsteförrättningar upphöra. Till extra förrättningar är prästen berättigad att bli hämtad, dock till sockenbud endast då den, som biträdet påkallar, äger häst.

§ 6. De i spannmål och smör bestämda lönebidragen lösas efter 10 årigt markegångspris, samt uppbäras och redovisas jämte penningavgifter på sätt och ordning 11 § i förordningen den 11 juli 1862 stadgar.

§ 7. Denna lönereglering gäller under en tid av femtio år räknat från och med den första nästkommande maj med iakttagande, vad dess tillämpning beträffar, av föreskrifterna i 1 § av nyssnämnda förordning. Vilket vederbörande till underdånig efterrättelse länder.

CARL

(Sigill)

H. Bredberg.
